

Bussum en Caterham, 1948-1952

Nol Verhagen

In het Documentatiecentrum van de Historische Kring Bussum bevindt zich een mapje met documenten over de sportieve uitwisseling tussen het Engelse plaatsje Caterham en Bussum. Het mapje is kennelijk samengesteld door A.P. Vogel, woonachtig aan de Jacob Catslaan 18, en aan Bussumse kant de drijvende kracht achter de uitwisseling.

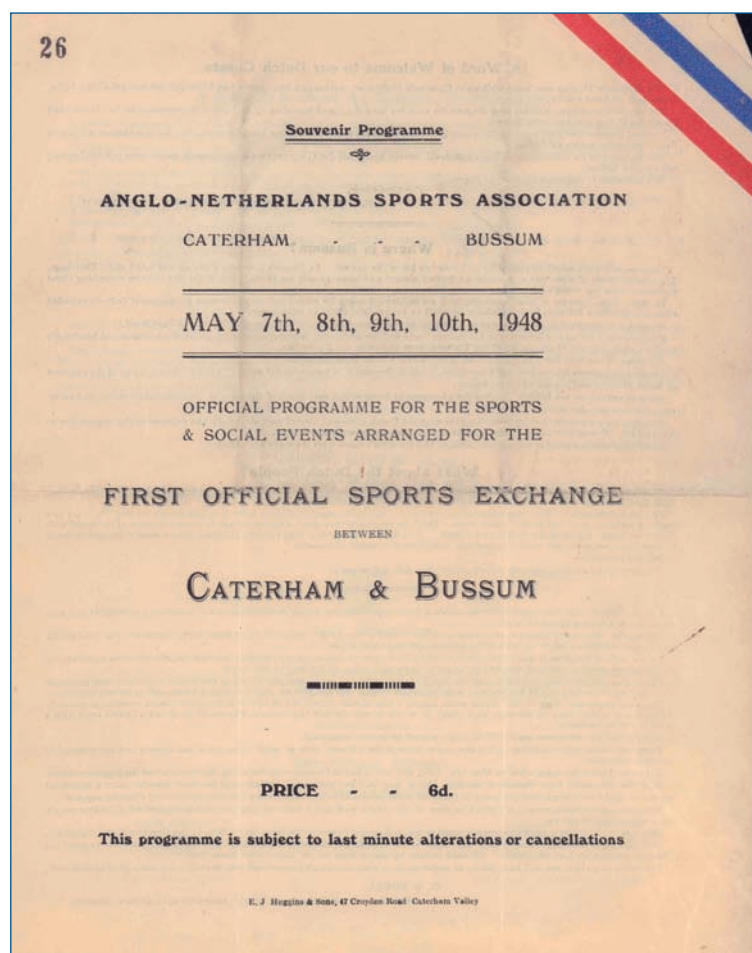
The Anglo/Netherlands Sports Association

Het eind van de Tweede Wereldoorlog, met name de bevrijding, had hier heel wat

buitenlanders over de vloer gebracht. Dat bleef niet zonder gevolgen. In de naoorlogse periode ontstonden er initiatieven om de internationale verbroedering te bestendigen. Een van de initiatieven was het creëren van sportieve vriendschapsbanden tussen Engelse en Nederlandse steden. Daartoe werd de Anglo/Netherlands Sports Association (ANSA) opgericht, waarvan overigens op internet nauwelijks sporen zijn te vinden, met uitzondering van een verwijzing naar juist het stadje waarmee Bussum zich verbond: Caterham, gelegen aan de zuidrand van Londen, nog net binnen de grote Londense ringweg M25, die in die jaren nog niet bestond.

Vlekkeloos Nederlands

Van 7 tot 10 mei 1948 bezocht een Bussums gezelschap van 28 sportievelingen Caterham. Het programma van dat eerste bezoek bevat allerlei interessante wetenswaardigheden. Allereerst valt in dat programma het vlekkeloze Nederlands op (en bij latere tegenbezoeken het even vlekkeloze Engels). Er is duidelijk veel aandacht besteed aan de voorbereiding. Er wordt het een en ander uitgelegd over de ANSA. In 1948 had de ANSA al 37 stedenbanden georganiseerd. Uitgangspunt was dat de bezoekers niet in

ANGLO/NETHERLANDS SPORTS ASSOCIATION
CATERHAM BRANCH

No. 2 26

You are staying at: U logeert bij:
 Mr./Mrs.: *C. SIMPSON* Mijnheer/Mevr.: *SIMPSON*
 Address: Adres:
54 SALMONS LANE CATERHAM

This ticket admits you free to the football ground and any Hall or place where entertainment for ANSA has been arranged. Dit kaartje geeft U vrije toegang tot het voetbalterrein en elke zaal of plaats waar ANSA iets voor U heeft georganiseerd.

Dated: 1st May 1948. The Hon. Secr.: *W. L. ...*

hotels, maar bij de mensen thuis werden ondergebracht, 'as the best way to get to know each other is to meet people in their own surroundings'. De verbinding tussen Caterham en Bussum was al in 1946 gelegd, maar 'for a long time finance was the biggest problem'.

Voetbal en tennis

De sportieve uitwisseling bleef die eerste keer beperkt tot voetbal en tennis. Het Bussumse voetbalteam was samengesteld uit spelers van BFC, AW en SDO. Voor tennis hadden eigenlijk de spelers van de bekende

Ticket voor de wedstrijden en voor logies

Nederlanders zijn net Engelsen

In mei 1948 kwam het er toch van. De Bussumse gasten kwamen per vliegtuig. In het programma wordt de 'wensch' uitgesproken, dat degenen die last hebben gehad van luchtziekte zich nu beter voelen. Voor de Engelse deelnemers aan het programma wordt iets verteld over Bussum. Net als Caterham, is het een 'residential town for a city', ofwel een forenzenplaats. Het ligt 'within a short distance of the shores of the Ysellake, once known as the Zuider Sea'. En voor wie het dan nog niet kan vinden, volgt nog een aanwijzing: 'For those of you who listen to the wireless, it lays about 4 miles from Hilversum.' En: 'What about the Dutch People?' Als je ze wat beter leert kennen, zijn ze bijna net als wij, Engelsen. Het belangrijkste verschil is dat ze Nederlands spreken. Maar gelukkig 'quite a number of them know a certain amount of English'. Als je Afrikaans tegen ze spreekt, verstaan ze je wel. De Engelsen worden verder aangemoedigd niet te snel te spreken, want 'it is a well known fact that foreign languages always seem to be spoken much quicker than your own'.

club Het Spieghelel moeten aantreden, maar die moesten op 9 mei nog competitie spelen. Ze werden vervangen door een team van de Meent, een (bescheiden) club uit de 3de divisie. Het programma voegt eraan toe: 'From the point of view of a close match...it may well prove better.'

Al in augustus 1948 brengen de nieuwe vrienden uit Engeland een tegenbezoek aan Bussum, met op het programma tennis en voetbal. Op 31 augustus kunnen de 44 Engelse gasten meegenieten van het 50-jarig regeringsjubileum van koningin Wilhelmina. Uit de uitgebrachte brochure blijkt dat Bussum de voetbalwedstrijd in Caterham met niet minder dan 6-2 had gewonnen. De Engelsen zonnen op wraak, maar 'the best team may win the game! Succes is nought, endeavour's all'. Bussum won opnieuw, nu met 1-0.

In 1949 vond er alleen een treffen plaats in Engeland. Het programma is verloren gegaan, maar uit een verslag van de Caterhamse atletiekclub blijkt dat er inmiddels atletiekwedstrijden aan het programma zijn toegevoegd: hardlopen, hoogspringen, verspringen, discuswerpen en kogelstoten. Bussum won nipt met 66 tegen 64 punten. De voetbalmatch eindigde in een 3-3, nota bene na een 3-0 voorsprong van Bussum! Er werd ook gehockeyd. Er namen 63 Bussummers deel aan het bezoek.

Cricket in Bussum

De vierde ontmoeting van 19 tot 23 mei 1950 vond weer plaats in Bussum. Burgemeester J.C. Haspels schrijft in het voorwoord bij het programma dat hij tijdens de zittingen van de gemeenteraad altijd 'the chairman's

—WELKOM —BUSSUMSCHE —VRIENDREN!

Wij hopen dat U een prettige reis gehad hebt en dat U allen frisch en fit in Caterham bent aangekomen.

Het is nu op een paar dagen na een jaar geleden dat de Caterhammers in Uw stad te gast waren en wij kunnen slechts zeggen dat jullie ons toen onvergetelijke dagen gegeven hebben.

Helaas hebben wij geen jubilerende Koningin ter beschikking om extra luister bij jullie komst te zetten, maar wij zullen ons best doen jullie zoo prettig mogelijke dagen te bezorgen.

Wij hopen van harte dat de komende dagen weer de nu bekende Sportuitwisseling atmosfeer mogen brengen en dat de reeds eerder aangeknoopte vriendschapsbanden versterkt en vele nieuwe banden gesmeed mogen worden.

Iedereen hier verheugt zich op de komende sportgebeurtenissen en wij zijn er zeker van dat alle wedstrijden dezelfde sportieve geest zullen hebben als verleden jaar, hoewel Caterham dit jaar van plan is meer wedstrijden te winnen.

Mede namens Uw tegenstanders wenscht ons Comitee U veel succes op en buiten de sportvelden.

Tot onze groote teleurstelling hoorden wij dat Mr. Fernhout ook deze keer niet mee kon komen. Bij deze wenschen wij hem toe dat hij nog vele jaren in goede gezondheid van zijn pensioen moge genieten. Uw nieuwe Burgemeester kan om zeer begrijpelijke reden U ook niet vergezellen, maar ons Comitee neemt deze gelegenheid te baat hem van harte met zijn benoeming te feliciteeren en wij voegen hier aan toe de hoop dat wij hem het volgend jaar hier mogen ontmoeten.

Wij wenschen U plezierige dagen in ons district.

Het Comite van de
Anglo-Netherlands Sports Association
Caterham Branch.

hammer' gebruikt, die Bussum van Caterham heeft gekregen. Als tegenprestatie heeft men in Caterham de gemeentevlag van Bussum een ereplaats gegeven in de raadszaal. Niet minder dan 85 Engelsen worden verwacht. Het programma is uitgebreid met cricket! Helaas: 'Bussum cannot pride herself on having her own cricketclub.' Daarom zal een team uit Amsterdam de Nederlandse eer verdedigen. In het programma staat een heldere uitleg van de spelregels van de 'King of Sports'.

Reispapieren vergeten

In 1951 is er opnieuw een uitwisseling in Caterham. Een gezelschap van 70 Bussu-

THE PRESIDENT SPEAKS—

“CLOSER COMRADESHIP”

During the difficult years of the War, despite the barriers of circumstances, our two peoples were drawn together in closer comradeship, and this has been enhanced in regard to our two towns by the work of the Anglo-Netherlands Association.

It is indeed a great pleasure, as Chairman of the Council and President of the Anglo-Netherlands Sports Association, to welcome our Dutch friends from Bussum to Caterham for the second time.

ORIGINAL IDEA

The original idea was an exchange of sportsmen—to engage in friendly rivalry—at tennis and football. This aspect of the exchange has developed very rapidly; this year the party is twice as large as that which came here in 1948 and we are to have contests in Athletics and Hockey as well. We have been blessed with glorious

COUNCILLOR
W. E. CANT

Chairman of The Urban
Council — President of
Caterham ANSA —
Councillor W. E. CANT
says:—

“REAL FRIENDSHIP
KNOWS NO BARRIERS
. . . . NOTHING CAN

DESTROY THIS LINK
BETWEEN US”

WHAT MEMBERSHIP MEANS

Membership of the Anglo-Netherlands Sports Association means you are a link with a nation-wide effort to spread the peace of friendship through the medium of sport. It means in practical things that you have priority for events run by the Association in Caterham—that you will have the opportunity of deciding the policy and the framework on which future exchanges will be built. It means, too, that you “keep in touch.”

AND THE COST TO YOU? A couple of coppers a month—for half-a-crown you can be a member until September, 1950. Stewards at all events in this programme will help you.

[Page 1]

cricketteam op de been kon brengen. De *Bussumsche Courant* signaleert dat de kosten toch wel een probleem zijn – de sporters moeten vrijwel alles zelf betalen. Het gemeentebestuur is thuisgebleven, officieel vanwege de drukte rond de begroting, maar misschien ook wel uit zuinigheid.

Onvoorziene omstandigheden

Op vrijdag 23 mei 1952 worden 85 Engelsen met muziek bij het station afgehaald. Zij hebben hun burgemeester wel meegebracht. Op de voorzijde van de *Bussumsche Courant* worden de gasten in het Engels welkom geheten. Er blijkt sprake te zijn van plannen om de uitwisseling uit te breiden met een culturele component: toneel, kamermuziek en koorzang. In september 1953 wordt Bussum in Engeland verwacht, het jaar daarop zou Caterham weer hier naartoe komen. Maar dat feest gaat niet door. Er is nog een briefwisseling uit mei 1953 tussen Clerk of

Vlekkeloos Nederlands in
het programma van 1949

mers reist per trein af naar Vlissingen, maar een 7-tal bleek vergeten de reispapieren in orde te maken. Er arriveren 64 Bussumers in Dover, een heeft zijn paspoort kennelijk nog gevonden. Tijdens de treinreis is er even paniek bij het passeren van Tilburg, waar pokken zijn geconstateerd. Om het besmettingsgevaar te ontlopen kruipen ze allemaal samen in één rijtuig en barricaderen ze de deuren.

Het programma is uitgebreid met tafeltennis, maar cricket blijkt geschrapt – waarschijnlijk omdat Bussum nog steeds geen

the Council Dimmock en de eerder genoemde A.P. Vogel, waarin het gemeentebestuur van Caterham zijn teleurstelling uitspreekt “that due to unforeseen circumstances we are not to have the pleasure of the visit of our friends from Bussum this year”. Wat die onvoorziene omstandigheden waren is onbekend. De *Bussumsche Courant* van 1953 en 1954 bevat geen berichten van of over Caterham meer. Aan het enthousiasme heeft het vast niet gelegen. Net als in het begin, zullen waarschijnlijk de financiën het grootste probleem zijn geweest.